

Turun yliopisto avasi siitepölydataa neljältä vuosikymmeneltä

Fakta Julkaistu 07.06.2016 klo 10:46 Kirjoittaja Taru Suhonen

Turun yliopiston aerobiologian yksikkö on avannut siitepölydataa vuosilta 1974–2013. Tutkimusdata on tiedeyhteisön vapaassa käytössä, ja sitä voi hyödyntää myös kaupallisesti.

Kuva: Susanne Nilsson / Flickr

Aerobiologian yksikön vuodesta 1974 asti keräämän siitepölydatan avaaminen on kansainvälisesti ainutlaatuista. Siitepölydata avataan nyt ensimmäistä kertaa vapaasti kaikkien käyttöön, aiemmin esimerkiksi Euroopan siitepölydatapankista sitä on luovutettu tapauskohtaisesti tutkimuksiin ja muihin tarkoituksiin, kaupallisiin tarkoituksiin vain maksua vastaan.

"Halusimme kokeilla erityyppistä lähestymistapaa. Näin voi syntyä uusia oivalluksia ja hyödyntämistapoja, joita ei tähän mennessä ole edes osattu ajatella", kertoo aerobiologian yksikön johtaja **Annika Saarto**.

Aerobiologian yksikkö on kerännyt siitepölydataa vuodesta 1974. Siitepölyhavaintoja kerätään yhdeksältä keräyspisteestä ympäri Suomen. Nyt avattu data on kerätty Turun keräyspisteestä. Yksikön keräämiä aikasarjoja on käytetty muun muassa Ilmatieteen laitoksen, Turun yliopiston ja European Aeroallergy Network -verkoston yhteistyönä kehittämässä eri siitepölytyyppien leviämismalleissa. Aiemmin tänä vuonna aerobiologian yksikkö ja Ilmatieteen laitos avasivat Tekesin rahoittamassa yhteishankkeessa Norkko-siitepölytiedotuspalvelun, joka tuottaa maailman tarkimpia siitepölyennusteita.

Ensimmäisiä askelia tuoreen datapolitiikan toteuttamisessa

Siitepölydatan avaaminen toteuttaa käytännössä Turun yliopiston datapolitiikkaa, jonka tavoitteena on edistää tutkimusaineistojen vapaata saatavuutta ja hyödyntämistä. Yliopisto painottaa avointa tiedettä uudessa strategiassaan.

Data avattiin sveitsiläisessä Zenodo-arkistossa, joka on myös opetus- ja kulttuuriministeriön tukeman Avoin tiede ja tutkimus (ATT) -hankkeen suosittama.

"Siitepölydata avattiin datapolitiikan pilottiprojektina. Datapolitiikan valmistellut projektiryhmä halusi pilotoida datan avaamista luotettavan, kansainvälisen ja arvostetun arkiston kanssa", kertoo pilotin käynnistyksessä aktiivisesti mukana ollut lakimies **Liisa Ewart** Turun yliopiston tutkimuspalveluista.

Siitepölydata on merkitty lisenssillä, jolla sitä voi vapaasi katsella, jakaa, muokata, levittää ja käyttää kaupallisesti, kunhan mainitsee datan tekijän nimen.

"Dataan viitataan samalla tavalla kuin tutkimusjulkaisuihin. Tutkimusdatan avaaminen muiden käyttöön huomioidaankin yhä useammin tutkijan meriittinä", kertoo Turun yliopiston kirjaston palvelupäällikkö **Jukka Rantasaari**, joka oli mukana datapolitiikan valmistelussa projektiryhmässä.